

CẢI THIỆN MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP Ở BÌNH DƯƠNG

NGUYỄN KÝ * - VŨ CÂN

SAU 8 năm tái lập tỉnh, Bình Dương đã thu hút 3.605 dự án đầu tư, trong đó có 871 dự án đầu tư nước ngoài, với số vốn đăng ký 4,1 tỉ USD và 2.734 dự án đầu tư trong nước với số vốn đăng ký 11.400 tỉ đồng, hơn 3.500 doanh nghiệp được đăng ký cấp phép kinh doanh, hơn 1.700 trang trại. Theo điều tra của Phòng Công nghiệp và Thương mại Việt Nam, tháng 10-2004, Bình Dương được *nhiều doanh nghiệp cho là tỉnh có môi trường đầu tư và phát triển doanh nghiệp thuận lợi nhất.*

Đảng bộ, các cấp chính quyền ở Bình Dương đã làm gì và làm như thế nào để cải thiện môi trường đầu tư, phát triển doanh nghiệp? Thực tiễn hoạt động đầu tư tại Bình Dương trong những năm đổi mới đã phần nào trả lời câu hỏi trên.

1- Đảng bộ, chính quyền các cấp tỉnh Bình Dương thống nhất cao quan điểm: *Coi thu hút đầu tư và phát triển doanh nghiệp là yếu tố quyết định phát triển kinh tế - xã hội, là đối tượng mà bộ máy chính quyền các cấp phải đồng hành.*

Khi phân tích nguyên nhân thành công trong thu hút đầu tư của Bình Dương, nhiều ý kiến cho rằng Bình Dương có chính sách riêng để thu hút đầu tư, "trái thăm đở" để mời chào các nhà đầu tư. Song, thực tế cho thấy, Bình Dương chưa có những "tỉnh sách" nào ngoài những chính sách

của trung ương. Chính sự vận dụng sáng tạo, hợp lý các chính sách đó vào điều kiện thực tiễn của địa phương bằng hành động thực tế với thái độ *thân thiện và trách nhiệm hết mình, của bộ máy hành chính của chính quyền địa phương đối với nhà đầu tư và doanh nghiệp* là một trong những nguyên nhân trực tiếp, góp phần cải thiện môi trường đầu tư và phát triển doanh nghiệp của tỉnh. Điều đó đã được thể hiện trong sự nhất trí cao của cấp ủy, chính quyền, các ngành, các đoàn thể nhân dân từ tỉnh đến cơ sở, *coi việc tạo điều kiện cho các nhà đầu tư, các doanh nhân khởi nghiệp làm ăn theo pháp luật là công việc của chính mình.* Bất kể khi nào nhà đầu tư cần giải quyết các thủ tục hành chính liên quan đến đầu tư đều được đáp ứng, kể cả ngoài giờ hành chính, vào những ngày nghỉ, thậm chí cả điều chỉnh chương trình làm việc của lãnh đạo các cấp. Ông Nguyễn Minh Đức, nguyên Bí thư Tỉnh ủy, cho biết: *"Khi có kiến nghị của doanh nghiệp, nếu xét thấy cần thiết, chúng tôi có thể điều chỉnh chương trình làm việc của cấp ủy để giành thời gian gặp gỡ và giải quyết các ách tắc cho doanh nghiệp".*

Điều đó được cụ thể hóa trong quy chế làm việc của cấp ủy, của Hội đồng nhân dân, Ủy ban

* Ban Nghiên cứu của Thủ tướng Chính phủ

nhân dân và các sở, ban, ngành của tỉnh và chính quyền cấp huyện, cấp xã. Thẩm quyền và trách nhiệm giải quyết từng loại công việc cho doanh nghiệp được quy định rõ ràng. Ách tắc ở khâu nào đều có cơ quan, có người chịu trách nhiệm, không có tình trạng dựa dẫm, đùn đẩy công việc cho nhau, theo tinh thần "*chủ trương bàn và quyết tập thể, điều hành và quyết định cụ thể chỉ một người*", không chờ báo cáo xin ý kiến hoặc họp bàn những việc đã được phân cấp. Trong chương trình giao ban hằng tuần có nội dung xem xét những vấn đề các nhà đầu tư, các doanh nghiệp còn vướng mắc để bàn biện pháp xử lý là nội dung quan trọng. Những kiến nghị của doanh nghiệp, Chủ tịch, Phó chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh cùng các ngành liên quan nghe và có kết luận, giải quyết tại chỗ. Những ý kiến cần được giải quyết khi có quyết định của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, các sở, ban, ngành và chính quyền cấp huyện, cấp xã thực hiện nghiêm túc, không có tình trạng "trên thông, dưới tắc", "trên quyết, dưới... liệt". Những việc vượt quá thẩm quyền đều ấn định thời gian trả lời cho doanh nghiệp, tránh "kính chuyển" vòng vo hết nơi này đến nơi khác. Những việc không thể giải quyết đều được trả lời ngay. Doanh nghiệp cũng rất đồng tình cách làm này, vì họ cũng nhận thức không phải yêu cầu nào cũng được đáp ứng, công việc nào cũng được giải quyết, nhưng phải rõ ràng, dứt khoát. Đồng thời trong khuôn khổ các chính sách ưu đãi của Nhà nước, tỉnh vận dụng đến mức có lợi nhất cho nhà đầu tư và doanh nghiệp theo từng ngành nghề và vị trí cụ thể. Từ đó, đã tạo được sự tin cậy của nhà đầu tư và doanh nghiệp đối với chính quyền.

Hằng quý, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh trực tiếp lựa chọn và trao giấy phép đăng ký cho một số doanh nghiệp và đưa tin trên đài truyền hình tỉnh để động viên, khích lệ các doanh nhân và nhân dân. Hằng năm, mỗi sở, ban, ngành và hiệp hội đầu tư phát triển lựa chọn mỗi đơn vị 5 doanh nghiệp xuất sắc để Hội đồng thi đua khen thưởng xét, đề nghị Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, hoặc Thủ tướng Chính phủ khen thưởng. Ở Bình Dương, nhiều doanh nghiệp có vốn đầu tư nước

ngoài đã được đề nghị lên Thủ tướng Chính phủ tặng bằng khen.

Qua đó, doanh nghiệp đã rất yên tâm đầu tư mở rộng phát triển sản xuất kinh doanh và tự kêu gọi các nhà đầu tư khác. Chẳng hạn như Hiệp hội thương gia Đài Loan đã vận động các doanh nghiệp Đài Loan, Hàn Quốc đầu tư vào Bình Dương. Nhờ đó tốc độ đầu tư và phát triển doanh nghiệp ở Bình Dương các năm đều ở mức cao.

Nhiều người dân ở đây cho rằng, ở đâu có đầu tư, có doanh nghiệp phát triển, ở đó có sự thay đổi do những doanh nghiệp đưa lại như có thêm công việc làm ăn, có kết cấu hạ tầng tốt hơn, đời sống khá giả; mặt bằng đời sống của nhân dân được nâng lên rõ rệt (hiện nay tỷ lệ nghèo ở Bình Dương chỉ còn 1,9%. Tỉnh đang phấn đấu để những năm tới có thu nhập bình quân đầu người bằng và vượt thành phố Hồ Chí Minh). Địa phương nào cũng mong có doanh nghiệp đến đầu tư, có doanh nhân khởi nghiệp. Thực tế đó đã trở thành sức ép và cũng là động lực đối với đội ngũ cán bộ, công chức làm việc hết mình vì doanh nghiệp.

2 - *Làm những việc nhà đầu tư và doanh nghiệp cần* là phương châm hành động thống nhất của bộ máy chính quyền từ tỉnh đến cơ sở.

Từ chỗ chờ doanh nghiệp đến "xin" để giải quyết "cho" doanh nghiệp, đến "*cùng đồng hành với doanh nghiệp*", chính quyền ở đây biết được sự bức xúc của các nhà đầu tư, của doanh nghiệp và đã quy tụ được cả bộ máy tập trung làm đúng những vấn đề đó.

a - *Coi trọng công tác giải quyết các thủ tục hành chính.*

Ngay từ đầu, Bình Dương tổ chức giải quyết các thủ tục hành chính vào một đầu mối. Việc cấp phép đầu tư vào các khu công nghiệp do Ban quản lý các khu công nghiệp thực hiện; cấp phép ngoài khu công nghiệp do Sở Kế hoạch và Đầu tư chịu trách nhiệm. Những thủ tục hành chính liên quan đến nhiều ngành, nhiều lĩnh vực, cơ quan chủ trì cùng các cơ quan liên đới tự giải quyết với nhau, không để tình trạng các nhà đầu tư, các doanh nghiệp phải đi giải quyết các vấn đề cụ thể ở những cơ quan khác nhau. Các quyết

định của Ủy ban nhân dân tỉnh liên quan đến doanh nghiệp, Giám đốc Sở Kế hoạch và Đầu tư, Trưởng Ban quản lý các khu công nghiệp trực tiếp trình và chịu trách nhiệm trước Chủ tịch Ủy ban nhân dân, văn phòng chỉ thực hiện các thủ tục hành chính, giảm bớt khâu thẩm định và làm tờ trình của văn phòng Ủy ban nhân dân.

Các nhà đầu tư đến đăng ký, sau khi xem xét có đủ các yếu tố cần thiết, Ban quản lý các khu công nghiệp thông báo ngày nhận giấy phép. Trên cơ sở đó, phối hợp với các cơ quan liên quan để hoàn tất các thủ tục, ít nhất là 2 - 3 ngày trước khi nhà đầu tư đến nhận giấy phép. Đồng thời cơ quan này cũng giúp các doanh nghiệp tiến hành các thủ tục sau cấp phép như, thủ tục thuê đất, đăng ký mã số thuế, thủ tục khắc dấu, giấy phép tạm trú của các chuyên gia... nên hầu hết các nhà đầu tư sau khi có giấy phép đều có thể triển khai ngay.

Việc tổ chức đăng ký cấp phép kinh doanh đã đi dần vào nền nếp, cán bộ các phòng đăng ký cấp phép được tuyển chọn theo tiêu chuẩn "*thạo việc, lịch sự, nhẹ nhàng*"; các thủ tục hành chính đều được giải quyết nhanh hơn quy định của trung ương từ 3 đến 5 ngày ở cấp tỉnh, 5 đến 7 ngày ở cấp huyện. Ủy ban nhân dân tỉnh có quy chế kết hợp các cơ quan có thẩm quyền cấp phép đăng ký với các cơ quan liên quan như công an, cục thuế... khi có giấy phép đăng ký có thể tiến hành ngay việc khắc dấu, đăng ký mã số thuế và mua hóa đơn một cách tiện lợi. Sở Kế hoạch và Đầu tư cấp miễn phí cho các doanh nghiệp đến đăng ký hoặc xin phép kinh doanh một băng đĩa, bao gồm các quy định của pháp luật có liên quan đến vấn đề sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

Rút kinh nghiệm những vụ việc thường xảy ra trong các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, khi trao giấy phép đầu tư, đã lưu ý nhà đầu tư về những vướng mắc có thể xảy ra, để nhà đầu tư chủ động phòng tránh như vấn đề ăn, ở, đi lại, đối xử với công nhân, bảo vệ môi trường... Nhờ sự lưu ý đó, các nhà đầu tư chủ động hạn chế và hợp tác với các cơ quan chức năng ở địa phương để chủ động ngăn ngừa những tiêu cực nảy sinh,

góp phần bảo đảm trật tự, an toàn trong và ngoài khu công nghiệp.

Công tác kiểm tra, thanh tra được tỉnh rất quan tâm nhằm chủ yếu là *cùng doanh nghiệp tháo gỡ những vướng mắc, khắc phục những khiếm khuyết, nhắc nhở doanh nghiệp thực hiện đúng những quy định của pháp luật*. Công tác thanh tra tập trung vào một đầu mối là cơ quan thanh tra tỉnh, chỉ tiến hành theo kế hoạch và nội dung đã xây dựng từ đầu năm và đã được Ủy ban nhân dân tỉnh phê duyệt. Những trường hợp có dấu hiệu vi phạm pháp luật cần thanh tra phải được Ủy ban nhân dân tỉnh đồng ý và tiến hành đúng thời gian quy định đã thông báo cho doanh nghiệp. Kết quả thanh tra phải được công khai và người quyết định thanh tra phải chịu trách nhiệm về kết quả đó. Thông qua kiểm tra, thanh tra, các cơ quan chức năng phát hiện và ngăn chặn kịp thời các dấu hiệu vi phạm pháp luật, *không hình sự hóa các hoạt động dân sự trong sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp*. Cá biệt cũng có doanh nghiệp vi phạm pháp luật bị khởi tố, nhưng không có sự phàn nàn các cấp chính quyền ở địa phương.

Chỉ đạo cải tiến từng bước về công tác thuế, bỏ chế độ chuyên quản, cắt bỏ ba thủ tục không hợp lý trong mua hóa đơn, kết hợp việc đăng ký mã số thuế với việc mua hóa đơn nếu doanh nghiệp có yêu cầu, truyền đạt kịp thời đến các doanh nghiệp khi có sự thay đổi về chính sách thuế; công bố công khai các số máy điện thoại của Cục trưởng, Phó cục trưởng Cục Thuế đến các doanh nghiệp; thực hiện việc kiểm tra chéo, rút mẫu kiểm tra đề phòng cán bộ thuế thông đồng với doanh nghiệp gian lận thuế; kiểm điểm và xử lý những cán bộ thuế gây phiền hà, những nhiều khi bị phát hiện hoặc doanh nghiệp phản ánh. Những trường hợp chậm nộp thuế có kiểm tra, phân tích đối với từng trường hợp cụ thể, chủ yếu là thu đủ thuế, không quá nặng về xử phạt. Từng bước cải thiện mối quan hệ giữa doanh nghiệp và Cục Thuế *theo hướng cởi mở, cùng hợp tác thực hiện nghĩa vụ theo luật pháp*. Bình Dương đang đề nghị sớm được thực hiện việc doanh nghiệp tự đăng ký, kê khai nộp thuế.

b - *Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất thuê đất và giao đất đúng tiến độ.*

Việc thu hồi, đền bù, giải tỏa đất đều do các cấp chính quyền chịu trách nhiệm. Những dự án lớn, Ủy ban nhân dân tỉnh chủ trì, những dự án nhỏ và vừa Ủy ban nhân dân huyện hoặc xã chủ trì, các nhà đầu tư, các doanh nghiệp chỉ biết nhận mặt bằng kinh doanh, không liên quan trực tiếp đến chủ sử dụng đất. Trừ một số dự án nhỏ, lẽ doanh nghiệp thỏa thuận với chủ đất về giá đền bù, báo cáo Ủy ban nhân dân tỉnh quyết định và doanh nghiệp cùng Ủy ban nhân dân cấp xã trực tiếp đền bù cho chủ sử dụng đất. Sau khi có quyết định giao đất hoặc cho thuê đất của Ủy ban nhân dân tỉnh, việc cắm mốc, giao đất ngoài thực địa, hướng dẫn nhà đầu tư thực hiện các nghĩa vụ đối với nhà nước, trao giấy chứng nhận quyền sử dụng đất được Sở Tài nguyên và Môi trường thực hiện khẩn trương, đúng hạn.

Thực hiện dân chủ, công khai, minh bạch quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, mức giá đền bù, thời gian giải tỏa đối với từng loại đất lấy ý kiến của dân nơi bị thu hồi đất, Hội đồng nhân dân bàn và quyết định, nên việc giải phóng mặt bằng phần lớn là thuận lợi, giúp cho việc giao đất cho các nhà đầu tư, các doanh nghiệp đúng thời gian theo quy định.

c - *Huy động mọi nguồn vốn tập trung xây dựng kết cấu hạ tầng, trước hết là đường giao thông, điện, nước cho các khu công nghiệp.*

Trong chỉ đạo thực hiện quy hoạch, kế hoạch xây dựng kết cấu hạ tầng, tỉnh chủ động điều chỉnh vốn, nguồn lực tại chỗ, tập trung ưu tiên giải quyết vấn đề kết cấu hạ tầng đến các khu công nghiệp; những công trình vượt quá thẩm quyền, tỉnh trực tiếp làm việc với các bộ, ngành ở trung ương để sớm được thi công, tạo cho các nhà đầu tư, các doanh nghiệp tiếp cận các khu công nghiệp tiện lợi nhất. Đối với những công trình đã được phê duyệt, nhưng chưa có vốn thi công, tỉnh chủ động bàn với các doanh nghiệp tự bỏ vốn tiến hành đầu tư theo hình thức BOT như đại lộ Bình Dương.

Việc xây dựng kết cấu hạ tầng tại các khu công nghiệp, tỉnh có chủ trương vận động 11

doanh nghiệp, trong đó có 8 doanh nghiệp tự nhân đầu tư vốn xây dựng và thu hồi vốn qua các nhà đầu tư thuê lại. Kết quả từ cách làm này đã rõ, tỉnh vừa có vốn xây dựng kết cấu hạ tầng phục vụ các nhà đầu tư, vừa hình thành dạng hình thị trường thứ cấp trong thuê lại quyền sử dụng bất động sản.

Những doanh nghiệp đầu tư ngoài khu công nghiệp khi có khó khăn được lãnh đạo tỉnh cùng các ngành xử lý kịp thời. Chẳng hạn, doanh nghiệp Tiến Triển thuê 28 ha đất để xây lắp công trình chế biến gỗ, sau khi xây dựng xong, do quá tải về nguồn điện nên gặp khó khăn trong sản xuất, Phó chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh đã cùng Sở Công nghiệp, Công ty Điện lực trực tiếp kiểm tra, giải quyết dứt điểm, tạo điều kiện cho doanh nghiệp có điện sản xuất ổn định.

3 - *Chủ động xây dựng, điều chỉnh và bổ sung quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội phù hợp với quy hoạch chung của quốc gia.*

Trong xây dựng quy hoạch tổng thể về phát triển kinh tế - xã hội, tỉnh coi việc quy hoạch giao thông là tiền đề cho sự thu hút đầu tư, phải luôn đi trước một bước. Đường thông đến đâu, nhà đầu tư và doanh nghiệp tiến theo đến đó. Gắn kết với các khu công nghiệp của trung ương, quy hoạch phát triển các khu công nghiệp và sau này thêm các cụm công nghiệp một cách tương đối đồng bộ với các yếu tố cần thiết đã tạo điều kiện cho nhà đầu tư có sự lựa chọn theo yêu cầu ngành nghề và tính chất kỹ thuật, công nghệ của dự án.

Qua thực tế, do yêu cầu phát triển của nền kinh tế, do quy mô ngày càng mở rộng của nhà đầu tư, cũng như nhiều yếu tố về môi trường, cây xanh, hệ thống xử lý rác thải, khí thải, tiêu thoát nước, về giao thông nội bộ, nơi ăn, ở đi lại, vui chơi giải trí cho công nhân mà khi quy hoạch chưa thể lường hết, tỉnh đã giao cho Sở Kế hoạch và Đầu tư bám sát việc thực hiện quy hoạch, theo dõi những phát sinh và có phương án điều chỉnh, bổ sung cần thiết trong điều kiện cho phép phù hợp với yêu cầu của nhà đầu tư nhưng vẫn phải bảo đảm quy hoạch chung.

(Xem tiếp trang 57)

chế, chính sách, tạo điều kiện thuận lợi về đất đai, thuế, tín dụng và bồi dưỡng nguồn nhân lực.

Thứ tư, Luật Hợp tác xã và nội dung Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương 5, khóa IX về kinh tế tập thể đã quy định nội dung quản lý Nhà nước đối với hợp tác xã và trách nhiệm của các cơ quan nhà nước đối với hợp tác xã. Ở trung ương Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thành lập Cục quản lý hợp tác xã để thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với hợp tác xã. Các bộ, ngành ở trung ương cần sớm ban hành hướng dẫn thực hiện các nghị định của Chính phủ về phân cấp quản lý nhà nước cho các địa phương về phát triển kinh tế hợp tác và hợp tác xã. Đồng thời, công tác quản lý nhà nước đối với hợp tác xã cũng cần được hoàn thiện cho phù hợp với xu thế phát triển mới, không hành chính hóa thêm các tổ chức mà đáng ra chúng phải làm tốt hơn các dịch vụ, tư vấn giúp hợp tác xã, như hệ thống liên minh các hợp tác xã từ Trung ương đến địa phương.

Ngoài ra, để hợp tác xã thực sự giữ vai trò và vị trí của mình, trước hết cần *tăng cường vai trò lãnh đạo của các cấp ủy, đặc biệt là của các cấp ủy cơ sở xã, phường, thôn, bản.* Tập trung chỉ đạo xây dựng và thực hiện quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế hợp tác, hợp tác xã, bảo đảm cho hợp tác xã phát triển theo đúng đường lối của Đảng, đúng pháp luật của Nhà nước và bảo đảm quyền lợi của xã viên; *các cấp ủy lãnh đạo phát triển kinh tế hợp tác, hợp tác xã bằng nghị quyết, bằng định hướng phát triển kinh tế - xã hội của địa phương trong mỗi thời kỳ, không can thiệp vào các hoạt động điều hành của hợp tác xã.* Đồng thời, chỉ đạo các cấp chính quyền thường xuyên quan tâm đến công tác hướng dẫn, kiểm tra, giám sát việc thi hành pháp luật và các chính sách về hợp tác xã. □

CẢI THIÊN MÔI TRƯỜNG...

(Tiếp theo trang 48)

Phát huy kinh nghiệm đã có, hiện nay Bình Dương đang xây dựng quy hoạch khu công nghiệp liên hợp có diện tích gần 4.200 ha. Trong năm 2004, đã đền bù, giải tỏa được 90% số diện tích và đã giao mặt bằng cho các đơn vị xây dựng kết cấu hạ tầng đúng tiến độ.

Tuy còn nhiều việc phải làm, nhất là vấn đề môi trường, vấn đề xã hội, vấn đề sinh hoạt của gần 10 vạn lao động (vẫn tiếp tục tăng cao hơn nữa trong những năm tới) trong các khu công nghiệp, v.v..., song với kinh nghiệm đã có, với bộ máy và đội ngũ cán bộ, công chức đã hoạt động ngày càng đi vào nề nếp, kỷ cương, hợp với lòng dân. Hiện nay, Bình Dương tiến mạnh vào việc chuyển giao thể hệ cán bộ lãnh đạo, quản lý theo quan điểm "*chọn người biết làm ăn để giao việc*", không ngừng tiến lên theo hướng nâng cao chất lượng, hiệu quả, tính bền vững và sức cạnh tranh cao trong thu hút đầu tư và phát triển doanh nghiệp.

Để thay lời kết cho bài viết này, xin được nêu một ý kiến của người nước ngoài - giáo sư Đa-vít Đa-pi-xơ khi ông đến Bình Dương: "*Điểm then chốt là thái độ lãnh đạo ở địa phương và thái độ này được các cơ quan cấp dưới chia sẻ. Lãnh đạo Bình Dương đã nhận ra rằng bản thân họ cũng như cả tỉnh sẽ không đi lên được, nếu không tạo điều kiện dễ dàng cho doanh nghiệp. Do vậy mỗi sáng tỉnh dậy, họ đều đặt ra câu hỏi chúng ta phải làm gì để tạo dễ dàng cho doanh nghiệp. Họ hỏi doanh nghiệp và các chủ sở hữu doanh nghiệp. Họ cải thiện khả năng tiếp cận với đất đai, tín dụng và lao động*". (1) □

(1) Dẫn theo Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội 6 tháng đầu năm 2004 của Tỉnh ủy Bình Dương